

**Алгоритм дій
та порядок реагування на випадки насильства і жорстокого поведіння
з дітьми в закладі освіти**

Етапи реагування на випадок насильства і жорстокого поведіння з дітьми:

1. Виявлення

- Насильство і жорстоке поведіння з дитиною може бути виявлене учнем, педагогом, батьками або іншим співробітником закладу.
- Ознаки: фізичні, психологічні, вербальні атаки, поширення пліток, ігнорування, онлайн-цькування.

2. Повідомлення

- Учень або свідок випадку повідомляє про інцидент:
  - класного керівника;
  - практичного психолога;
  - адміністрацію закладу.
- Можливе анонімне повідомлення через спеціальну скриньку або електронну форму.

3. Реєстрація повідомлення

- Відповідальна особа фіксує випадок у **Журналі повідомлень про насильство і жорстоке поведіння з дитиною**.
- Запис містить: дату, час, учасників, свідків та короткий опис ситуації.

4. Попереднє розслідування

- Комісія з розгляду випадків насильства проводить первинну перевірку:
  - опитування потерпілих і свідків;
  - аналіз доказів (фото, відео, скріни);
  - визначення характеру та тяжкості випадку.

5. Повідомлення батьків

- Батьки або законні представники постраждалого учня повідомляються письмово або усно про факт та дії закладу.
- При необхідності батьки учня, який вчинив насильство та / або жорстоке поведіння, також інформуються про дисциплінарні заходи.

6. Прийняття рішення та заходи

- Комісія визначає заходи впливу та профілактики, які можуть включати:
  - бесіди з учнями;
  - психологічні консультації та медіацію;
  - дисциплінарні заходи відповідно до внутрішніх правил закладу;
  - залучення зовнішніх фахівців (психологів, служб у справах дітей).

7. Документування та контроль

- Результати розгляду фіксуються у **протоколі засідання комісії**.
- Відповідальна особа контролює виконання рекомендацій та заходів щодо профілактики повторення випадку.

8. Моніторинг та профілактика

- Регулярне відстеження взаємодії учнів і поведінки у класі та закладі.
- Проведення інформаційних і виховних заходів для попередження повторних випадків.

Відповідальні особи

Посада	Основні дії
Директор закладу	Затверджує заходи, контролює виконання, взаємодіє з органами влади
Заступник директора	Організовує внутрішню роботу з реагування, координацію роботи комісії
Відповідальна особа	Первинна перевірка випадку, опитування учасників, підготовка рекомендацій
Практичний психолог	Психологічна підтримка потерпілих та агресорів, профілактичні бесіди
Члени комісії з розгляду випадків насильства	Розгляд випадків, прийняття рішень, складання протоколів

Строки реагування

- **Повідомлення про випадок** – негайно після виявлення.
- **Первинне опрацювання та попереднє розслідування** – не пізніше 1 робочого дня.
- **Прийняття рішень та повідомлення батьків** – не пізніше 3 робочих днів.
- **Документування та виконання заходів** – протягом 5 робочих днів, контроль за виконанням – щомісячно.

Алгоритм дій для батьків у випадку насильства і жорстокого поводження з дитиною

Покроковий алгоритм дій:

1. Виявлення або підозра насильства та / або жорстокого поводження з дитиною

- Батьки отримують інформацію про випадок від:
  - дитини, інших дітей чи батьків,
  - педагогів, інших свідків.

Ознаки насильства та / або жорстокого поводження з дитиною: зниження успішності, травмування, зміни поведінки, страх і уникнення школи, онлайн-цькування.

2. Перші дії батьків

- Заспокоїти дитину та вислухати її без осуду.
- Зібрати **факти та докази** (повідомлення, фото, скріни, відео).
- За можливості записати **докладний опис ситуації** з датами та учасниками.

3. Повідомлення закладу освіти

- Звернутися до:
  - класного керівника,
  - практичного психолога,
  - адміністрації закладу (директор або заступник).
- Подати **письмове повідомлення або заяву** з описом випадку та наявними доказами.

4. Взаємодія із закладом освіти

- Попросити адміністрацію закладу **провести внутрішнє розслідування та забезпечити захист дитини**.
- Домовитися про строки та порядок реагування, включно із залученням **Комісії з розгляду випадків насильства**.
- Брати участь у консультаціях із психологом.

5. Взаємодія із зовнішніми установами (за потреби)

- Якщо внутрішні заходи не вирішують проблему, батьки можуть звернутися до:
  - поліції, служби у справах дітей,
  - медичних або психологічних закладів,
  - громадських організацій, що займаються захистом прав дітей.

6. Подальші дії

- Слідкувати за **психологічним станом дитини**; за потреби забезпечити підтримку психолога або психотерапевта.
- Проводити регулярні бесіди з дитиною та педагогами про безпечну поведінку та подальший розвиток ситуації.
- Зберігати всю **документацію щодо випадку** для можливого подальшого реагування.

Контактні особи та ресурси

Відповідальна особа	Контакти
Гаряча лінія протидії насильству	116-111

Рекомендації для батьків

- Не конфліктувати з кривдником дитини самостійно.
- Утримуватися від поширення чуток або публічного обговорення.
- Систематично підтримувати дитину та співпрацювати із закладом освіти.
- Використовувати доступні профілактичні та інформаційні ресурси закладу (буклети, тренінги, лекції).

у випадку насильства та / або жорстокого поводження в закладі освіти

Покроковий алгоритм дій учня:

1. Виявлення випадку насильства та / або жорстокого поводження

- Насильство може проявлятися як:
  - фізичне насильство (штовхання, побиття);
  - психологічний тиск (насмішки, приниження);
  - вербальні образи та погрози;
  - онлайн-цькування (соцмережі, месенджери);
  - ігнорування, виключення з групи.

2. Дії учня, якщо він став жертвою насильства

1. **Заспокоїтися та не відповідати агресією.**
2. **Розповісти дорослому, якому довіряє:**
  - класному керівнику, іншому вчителю;
  - практичному психологу;
  - директору або заступнику директора.
3. **Записати факти та приклади цькування**, включно з датами, часом і учасниками (за можливості).
4. **Не приховувати інцидент**, навіть якщо здається, що це «дрібниця» — будь-який випадок насильства важливий.

3. Дії учня, якщо спостерігає випадок насильства та / або жорстокого поводження щодо іншого учня

1. **Не залишатися байдужим** – підтримати потерпілого словом або дією.
2. **Повідомити дорослого** (класного керівника, психолога, іншого педагога).
3. **Не брати участь у цькуванні** і не заохочувати інших до нього.

4. Повідомлення і захист

- Використовувати **доступні канали повідомлення**:
  - усно (особисто),
  - письмово (анонімна скринька, записка),
  - електронно (на пошту закладу).
- Всі повідомлення фіксуються відповідальною особою для подальшого реагування.

5. Підтримка після інциденту

- Учень має право на **психологічну підтримку**:
  - консультації психолога закладу;
  - участь у профілактичних бесідах або тренінгах.
- Можна обговорювати почуття та емоції з довіреними дорослими та батьками.

Контактні особи та ресурси

Відповідальна особа	Контакти
Гаряча лінія протидії насильству	116-111

Рекомендації для учнів

- Не приховувати випадки насильства і не відповідати агресією.

- Підтримувати однокласників, які стали жертвами цькування.
- Використовувати інформаційні матеріали закладу для профілактики насильства та / або жорстокого поводження.
- Співпрацювати з педагогами та психологами для безпечного вирішення конфліктів.

Заступник директора

Марта КОРЕНЮК